

Veenboeren in beweging	
Beschrijving maatschappelijk probleem/opgave	Bewoners, (agrarische)ondernemers, provincie Utrecht, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en de gemeente Woerden werken binnen het project 'Veenweiden in Beweging' aan een krachtig en vitaal veenweidegebied rondom de Van Teylingenweg bij Kamerik. In delen van deze polder raakt de balans verstoord door effecten van bodemdaling, klimaatverandering en sociaaleconomische ontwikkelingen, zoals schaalvergroting en intensivering in de landbouw, toename recreatie en andere functies. Binnen dit brede participatief gebiedsproces hebben de veenboeren aangegeven dat ze de ambitie hebben dat de duurzaamste melk uit de veenweiden komt. Duurzaam door te werken aan: • Omgaan met bodemdaling en klimaatverandering. • Duurzame energie en verminderen uitstoot broeikasgassen (klimaatneutraal). • Economisch rendabele bedrijven met toekomst (circulaire landbouw, klimaatneutrale landbouw, nieuwe verdienmodellen). • Omgevingskwaliteit (verkeersveiligheid, weidegang, weidevogels, landschap). Om uiteindelijk de duurzaamste melk te kunnen produceren zoeken wij naar handelingsperspectieven die boeren voorzien van nieuwe duurzame verdienmodellen. Die tegelijkertijd een bijdrage leveren aan het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen en het stabiliseren van de kosten van het watersysteem en onderhoud aan infrastructuur. Door energielandschappen (zon en biomassa) bijvoorbeeld te combineren met natte teelten, waterberging of natuur (plasdras), wordt bodemdaling geremd en hebben boeren een financieel haalbaar handelingsperspectief voor die landbouwgronden die onrendabel zijn/worden als gevolg van de dalende bodem. Om die reden wil het gebied als onderdeel van het Veenweiden in Beweging proces energielandschappen in veenweidegebieden als handelingsperspectief nader onderzoeken.
Welke onderzoeksvraag wordt beantwoord	Er wordt een demonstratieproject voor zonnepanelen en natte teelten of biomassa voor energie opgezet, in samenwerking met de boeren. Daarbij wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Onderzoeksvragen zijn: 1. Op welke manieren kan een energielandschap landschappelijk worden ingepast in het veenweidegebied? 2. Met welke andere functies in het veenweidegebied kan je een energielandschap combineren? 3. Welke technische maatregelen moeten worden genomen om energieprojecten in het veenweidegebied plaats te laten vinden en welk proces moet hiervoor worden gevolgd? 4. Welke voorwaarden stellen de verschillende overheden en partijen aan energieprojecten in het veenweidegebied? 5. Leveren energieprojecten in het veenweidegebied maatschappelijk en economisch voldoende baten ten opzichte van kosten?
Wat is de doelstelling van het project	Het doel is om in gezamenlijkheid met het gebied kennis en feiten op te halen over de wijze waarop energielandschappen een bijdrage kunnen leveren bij het remmen van de bodemdaling en het voorzien in het verdienvermogen van agrariërs in het veenweidegebied. Nevendoelen zijn dat; • omwonenden een tastbaar voorbeeld krijgen van energielandschappen en leren over de bodemdalingproblematiek en alternatieve verdienmodellen; • ondernemers inzicht krijgen in de mogelijkheden en de businesscase; • de gemeente informatie verkrijgt die gebruikt kan worden voor het opstellen van een afwegingskader duurzame energie in het landelijk gebied;

	• het waterschap inzicht krijgt in de mogelijkheden om waterberging te combineren met energielandschappen en de provincie inzicht krijgt in de mogelijkheden om energielandschappen in te passen in het landelijk gebied; • de resultaten van dit participatieve proces, de inzichten in functiecombinaties en de haalbaarheid van energieprojecten in het landelijk gebied leveren een leerervaring voor alle veenweidegebieden.
Beoogde resultaten	Een demonstratieproject en de volgende haalbaarheidsonderzoeken: • Financiële, juridische en technische haalbaarheid energielandschappen in het veenweidegebied rondom Kamerik. • Mogelijkheden om energie landschappelijk in te passen (diverse landschappelijke schetsen) • Effectenanalyse energielandschappen op o Reduceren bodemdaling en CO2-uitstoot o Landschappelijke kwaliteit en cultuurhistorie o Ecologie o Waterkwaliteit en waterkwantiteit • Maatschappelijk o Procesanalyse participatief proces o Organisatorische samenwerkingsverbanden energielandschappen
Tussenresultaten	
Doelgroep	Agrariërs, inwoners, recreanten, beleidsmedewerkers en bestuurders van de betrokken overheden, het netwerk van NKB, PSB, Regio Deal.
Deelnemers	Betrokkenen: agrariërs in het gebied, inwoners, gemeente Woerden, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Provincie Utrecht, Provincie Zuid-Holland (via AGW), Regio Deal bodemdaling Groene Hart
Contactpersoon + contactgegevens	Arend van Woerden: woerden.a@woerden.nl (trekker) Carla Bisseling: Carla.Bisseling@provincie-utrecht.nl Dries Schuwer: dries.schuwer@hdsr.nl
Status	Startfase
Links	https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/bodem-water-en-milieu/toekomst-bodemdalingsgevoelig-gebied#Gebiedsproces-Beweging
Looptijd	2022-2025
Locatie	Gemeente Woerden
Samenhang andere projecten	Veenweiden in beweging
Peildatum	December 2021